

SZERKESZTŐSÉG
és
KIADÓHIVATAL
hová a dolgozatok
és előfizetési pénzek
küldendők:
Kolozsvár, Ref. Theologia
2. számú lakás.

VASÁR NAP

KÉPES CSALÁDI HETI UJSÁG.

AZ ERDÉLYI EV. REF. EGYHÁZKERÜLET „EGYHÁZI
ÉRTEKEZLET”-E TÁMOGATÁSÁVAL
SZERKESZTIK:

NAGY KÁROLY, VAJDA FERENCZ,
ref. theol. tanár, felelős szerk. sz.-lónai pap, főmunkatárs.

Megjelenik minden vasárnap egy iven.

Előfizetési ár:

Egy évre . . . 4 korona. Negyedévre 1 korona.
Félévre . . . 2 korona. Egy szám ára 10 fillér.

Áldozó Csütörtök.

A keresztyén világ az áldozó csütörtököt, mint Jézus megdicsőülésének napját ünnepli meg. És ez egészen világos, egészen természetes. Már bevégződött földi pályafutását, melyre a szent írás szavai szerint „magát megüresítve, emberi formát vett vala fel.” És ha minden emberre nézve küzdelmes a földi élet: nem sokszorozódott-e meg az ő vállain a szenvedések terhe, mikor ő azért jött, hogy a mi bűneink terhét hordozza el?

De már teljesen ki van ürítve a keserű pohár. Már lefizette a bűn zseldját: a halált is érettünk. És nemcsak, hanem meg is szégyenítette az ujjongó gonoszlelkűséget és megerősítette övének csüggedő hitét, megtörve a halál fulánkját, a koporsó diadalát.

Teljes megdicsőülése azonban nem lehet a földön. Ez csak az égben, a tökéletességnek, a teljes tisztaságnak, a hiánytalan boldogságnak házában érhető el. Isten az ő egyszülött fiával szemben nem tagadhassa meg végre igazságát és jószágát. Részt adott e tökéletes megdicsőülésből. „És mikor ezeket mondotta volna, — olvasok az apostolok cselekedeteiről írott könyvben — az ő láttokra felemelték és a felhő Jézust befogván, elszakasztá őtet az ők szemek elől.”

Mintha megdöbbenénk e magasztos jelenet leírásának végső szavaitól. Hiszen belátjuk, hogy az Urra nézve ez volt a tökéletes megdicsőülés. Mily fenségesen örökíti meg ezt a jelenetet egy gyönyörű képen egy világhírű festő művésznünk! A megváltónak fellegek közé emelkedő, átszellemlült alakját a magasban angyal-sergek repkedik

körül, míg a földön levő tanítványok felemelt tekintetéből hála és áldás sugárzik felé. De épen ez, a mi megdöbbenő, hogy a tanítványok tekintetében valami egyebet: az elválás nehéz fájdalmát az elhagyatottság keserűségét is kell olvasnunk. Már egészen elszakította a távolság, már befogta a felhő szemek elől: és ők még sem tudják elvonnai tekintetüket. S talán mi is lelkünknek vágyódásában hozzájuk csatlakozunk, velök együtt sohajtozunk: miért távozott el? miért hagyott magunkra? miért nem vezetget ma is az élet rögzös utain, hogy biztosabban haladhatnánk mi is a tökéletességnek előnkbe tüzőt nagy czélja felé?!

Nagy az Istennek bölcsessége kedves olvasóim! Ő szent fiának megdicsőítésében biztosította erőtlen földi gyermekei számára is a hivatásukra emelkedés méltóságát. Avagy mi volna az ember, ha nem utasított volna, hogy saját erejéből igyekeznék járni a megváltó által megmutatott uton? Bizony csak tutorság alatt levő kiskorúságban élne folyton az emberiség.

Nem szabad hát csüggednünk, zugolódunk saját elhagyatottságunk miatt, mikor csak a földtől elszakadva dicsőülhetett meg az Ur. Meg kell értenünk, hogy a mi megdicsőülésünk is benne foglaltatik ebben. Ebben az elhagyatottságban is épen arra figyelmeztet Isten, hogy az ő képére és hasonlatosságára teremtett minket. Nem leverésünk, hanem épen felemelésünk; nem megalázásunk, hanem felmagasztaltatásunk ez. Mint a mikor azt mondta az Ur az első embernek: „*orczád verejtékével egyed a te kenyeredet*” a látszólagos fenytésben a munka nemesítő útjára helyezte földi gyermekét. Vagy mint a mikor a megtartó sirjához zárandó

kolókat megint, hogy mit keresik a holtak közt az élőket: menjenek Galileába, az ő munkálkodásának helyére és ott megtalálják őt. Ime most is, mikor a tanítványok „ő utána az ő szemeiket az égbe függesztették volna, két férfiak fehér ruhában megállanak mellettük, kik mondanák is: Galileabeli férfiak, mit állotok, nézvéen mennybe? E Jézus, a ki oda felviteték ti tőletek mennyországba, aképen jő el, a mikében láttátok őtet felmenni mennyekbe.“ És a tanítványok megértették a figyelemztetést. Felhagytak a tétlen merengéssel. „Megtérének Jeruzsálembe“. Eszökbe jutott, hogy mesterük megdicsőülésének, „menyországba“ emelkedésének utja is nem ott kezdődött az Olajfák hegyén és nem csupán abban a pillanatban, mikor a felemelkedőnek lábai elszakadtak a földtől. Nem, hanem ott, a hol járt, kelt, munkált, szeretett, áldozott, türt és szenvedett. És megértették, hogy csak úgy jöhet ismét el, a miképen felvitették, azaz: ha ők folytatják az ő munkálkodását, szeretetét, önfeláldozását, türését és szenvedését.

Ez az ő visszajövele az ő követőinek, megdicsőülése egyszersmint. Református keresztyén hitűnket tagadnók meg, ha nem vennék részt az Ő eljövételének *minket* megdicsőítő munkálásában.

Azért a helyett, hogy szemeinket tétlenül az égre függesztve, elhagyatottságunk felett sohajtozánk, értsük meg a mire szent fiának mennybemenetele által az örökkévaló Isten minket is int: vegyük fel az ő keresztyét és úgy kövessük őt, hogy az ő mennybemenetele a mi megdicsőülésünk is eszközlője lehessen.

Pásztor.

Áldozó-esütörtökön

Olajfák hegyéről

Ma ment föl a mennybe.

A szeretett Mester —

Mindent elvégezve:

A mit cselekedni

Kellett itt a földön,

Hogy a neve áldott

Legyen mindörökkön.

Én is vágyom innen

Küzdelem helyéről:

Hol nehéz már járnom

Az évek terhéről...

De nem mehelek még,

Ha vonz is a vágyam:

Mig a pályát véges —

Végig meg nem jártam!

Az olajfák hegye

Annak végén vagyok.

A nehéz uton bár

Tovább kell fáradoznom:

Napfényen, borában

Mennem, küzdenem kell:

Rokkadozok néha,

De nem csüggedek el!

Hogyan is csüggednék,

Hisz az Ur vigasztal:

— S a mivel Ő biztat,

Meg is lesz bizonynyal —

Hogy Atyja házában

Sok hajlékok vannak:

Hol jutalma leszen

A ki hív volt, annak.

Dénes József.

Visszapillantás és előrelátás.

(Vége.)

III.

Ma már az a jogunk és kötelességünk, hogy úgy a falusi, mint a városi alakulásokat fentartsuk és fokozzuk, a gyárvárosokban a gyárosokat ellenőrizzük, hogy embertársaink munkájával vissza ne éljenek, az asszonyokat és gyermekeket csak koruknak és nemüknek megfelelő alkalmas munkára használják, hogy a spekuláció tulkapásai tönkre ne tegyék a nemzet egészségét, mert ha ez sikerül, a falusi élet a városival, az altruistikus a spekulatív élettel harmonizál, úgy lesz nagy és hatalmas Magyarország.

Kolozsvár azon szerencsés alakulások közé tartozik, hol a falusi elem a városi elemmel aránylagosan van képviselve és mindkettőnek megélhetési módját épen ezen egymásra utaltság teheti könnyűvé.

Kolozsvár városnak városi eleme már régi idők óta szervezve van, a kereskedelmi és iparkamara, ipartestület, különböző iparos szakegyletek, iparosok és kiskereskedők hitelszövetkezete, egyletek, körök és mintegy tiz pénzügyintézet, részvénytársaság alakjában, mind az ugynevezett városi elem javát szolgálják.

A falusi, a földművelő elem még nincsen kellőleg szervezve. Az most van folyamatban. Azt az ahoz értőknek okvetetlen szervezni kell. Valamennyi földművesnek hitelszövetkezetekben, termelési, tej- és tejtermékeket értékesítő, baromfi tenyésztő és értékesítő szövetkezetekben stb. kell tömörülni.

Védvámokkal egy város gazdaközönségét fentartani nem lehet és nem szabad. Igen meglepő és mondhatom szomorú volt, mikor a tejtám kérdésében a kolozsvári gazdák közül többen és sokan az ők érdekükben a védvám mellett szólaltak fel. Mit mondanának a kolozsvári gazdák ahoz, hogyha állat és gabonatermésük egy részét valamelyik szomszéd községben, vagy városban csak védvám lefizetése mellett tudnák értékesíteni.

Annál a tejtámnál, a mit a város közgyűlése megállapított, sokkal többet érne, ha a tejszövetkezetben egyesülnének és nem naponként 2—3 száz asszony hordaná a tejet, hanem csak egy pár. Daczára a behozatali tejtámnak, a vidék győzedelmeskedni fog a kolozsvári gazdákon mindaddig, a mig nem szervezkednek úgy, a mint fent jeleztem.

Van Kolozsvárt egy pár ezer földész polgár-

társunk és daczára a védvámoknak, a vaj egy jó részt Brassóból szállítják Kolozsvárra, a sajt és turó szükségletet a külföld és a haza távoli vidékei látják el, a burgonyát időközönként vaggonszámra Nagyvárad vidékéről hozzák és még a világhírű kolozsvári káposztával is versenyre kél a messze vidék természetóinek tömege.

Nohát ez így nincsen jól! De hogy nincsen másképpen, annak éppen csakis a kolozsvári gazdálkodók az okai, mert még ma sem szervezkednek úgy, a mint érdekük megkívánja. Nem látom őket termelő-szövetkezetbe tömörítve, nem látom azt a belterjes kerti gazdálkodást, a mit az ide özönlött bolgároktól már eddig eltanulhattak volna.

Ne okozzanak senki mást, ha dolgaik nem úgy mennek, a hogy ők akarják, mert széthuzás mellett szétesnek, mint az oldott kéve, de ha egyetértéssel szövetkeznenek, olyanok volnának, mint az egykori összekötött vesszőcsomó, hogy külön-külön mindenik eltörhető, összekötve azonban egy ember sem tudja azokat széttörni.

Figyelmeztetem kolozsvári gazdapolgártársaimat, hogyha még ma sem gondolnak a szervezkedésre s így, ha a vidék a tejszövetkezeteket megalakítja, még sokkal kevesebb tejet fognak elárusítani, mint a mennyit ma tudnak.

1897-ben a kolozsvári evang. ref. egyházközség „Egy könyv“-et adott ki és azt 5000 kolozsvári polgárnak ingyen megküldötte, abban meg volt írva a szervezkedésnek módja; nézzenek most abban utána és az ott nyújtott utmutatás szerint tegyék meg még ma, mert még nem késő, a mit abban az egyházközség előljárósága jól megfontolva gazdátársainknak ajánlatba hozott.

Kérem fogadják meg e tanácsomat, mert javukra szól az!

Dr. Gidófalvy István,
kir. közjegyző.

Isten igéje.

Aldozó csütörtökön.

Minékutánna szólott volna nekik, felvitették menybe és üle az Istennek jobbjára.
Márk. XVI. 19.

A távozó, ki messze utra készül, mielőtt elválnék szereteteitől: még egy pár bucsusztót, még egy utolsó Istenhozzádot mond nekik. Az utas. kiről most szó van: a Jézus. Krisztus. Készül Ő is az Atyához, kitől jött vala. Tanítványai többet nem látják meg testi szemekkel. Szívökre köti azért még egyszer, hogy mit cselekedjenek. „*Elmenvén minden széles világra, prédikáljátok az evangéliumot minden népeknek. A ki hijend és megkeresztelkedik: idvezül; a ki pedig nem hiszen, elkárhozik. Azokat pedig, a kik hisznek, ilyen jelek követik: Az én nevem által ördögöket üznek; új nyelven szólnak. Kigyókat kergetnek el és ha valami mérges álla-*

tot isznak meg, nem árt nekik; betegekre vetik kezüket és azok meggyógyulnak.“ (Márk. XVI. 19.)

Aztán, mintha mondotta volna, ha ezeket cselekszitek, ti is, mint én, felvitettek menybe, az Istennek jobbjára.

Ma önkénytelenül is a mennyre gondolunk. De, hajh, nagy távolság választja el a földet az égtől. És, hogy odajuthassunk: nekünk is, mint az első tanítványoknak, követnünk kell hiven, egész életünkön át, az Idvezítő utolsó parancsát. Azokról azt mondja az evangélista, hogy kimenvén, *prédikálnak vala mindeniütt, az Ur együtt cselekedvén velek és az ő beszédeiket erősítvén a jelek által, melyek azokat követik vala.*

Földi életünkön át minket is az Isten igéje kell, hogy vezéreljen. Csak úgy teheti velünk az Ur Krisztus, hogy czélunkban megsegítsen, s a menyei élet dicsőségére vezéreljen. És micsoda jelekből tetszik meg, hogy az Isten igéje szerint, cselekszünk?

Az ő nevében ördögöket üzünk. Ez a keresztyén élet kezdete. De, ne gondoljunk valami rajtunk kívül álló szörnyetegekre. Ezek az ördögök *mi bennünk* vannak. Ama gonosz indulatok, bűnös kívánságok, melyek Krisztus követésében akadályoznak: üzendők ki első sorban szivünkéből. Krisztusnak és a bűnnek nincs helye egymás mellett. Tekints azért szivedbe és annak tisztaságát, ártatlanságát marczangoló ördögöket üzd ki onnan s kövesd a jót.

Az én nevemben új nyelveken szóltok. Ez a nyelv: az igazságnak nyelve. A ki az Isten igéje szerint él, annak szájából nem lehet hallani azt a sok hiába való beszédet, mely ma betölti a világot. Beszédéről ismerhetjük meg legjobban az embert, hogy igaz keresztyén-e vagy nem? A ki mindenütt szeliden, alázatosan, szeretetteljesen beszél: az legbiztosabb jele annak, hogy hü követője a Krisztusnak. Tartóztassátok meg a ti nyelveteket minden gonosz beszédétől. Szóljatok az igazságnak, szeretetnek új nyelven, mert csak így üzhetitek el a *hazugnak, a bosszúállásnak mérges kigyóit*, hogy ne ártsanak lelketök nyugalmának, ne zavarják földi boldogságtokat.

Az én nevemben betegeteket gyógyítotok. Ez egyik legjobban ismertető jele annak, hogy földi pályánk a mennyfelé vezérel. Jézus is egész életén át jót tett. Nekünk is jót kell cselekednünk. Embertársaink vigasztalása; a betegek, a szenvedők ápolása; az özvegyek és árvák felemelése, a hajléktalanok befogadására: ez a keresztyéni szeretetnek kézzel-fogható, szemmel látható jele. Szünet, betegek mindig lesznek köztetek: a Jézus nevében nyujtsatok nekik vigaszt, gyógyító balzsamot.

Ha ezeket cselekszitek: Krisztus mindig veletek lesz ez életben. Veletek lesz a halál küzdelmeiben. Abból kiszabadít s megnyitja a ti számatokra is a menyország kapuját.

Németből: *a—s.*

Kegyesség útja.

Nem sok függ attól, mit hiszen az ember.

„Őszintén szólva uram, úgy gondolom, nem sok függ attól, mit hiszen az ember. Magam is szabadabb gondolkozású vagyok s nem sokat hiszek abból, a mit önök hirdetnek, de azért engemet az én hitem épen úgy kielégít, mint a tiszteletes urat a maga hite.”

Ezt a választ nyertem egyik jobb módú kereskedőtől, mikor a templomba menve az uton találkoztam vele. „Igen”, ismételte az én Tamásom „én sok mindent nem hiszek el, de azért engemet az én hitem épen úgy kielégít, mint a Tiszteletes urat a maga hite.”

— „Abban kételkedem, mert ime az elébb is olyat állított a mit én kétségbe vonok, hogy úgy van.”

— „Mi volt az”?

„Nem sok függ attól, mit hiszen az ember.”

„Valóban nem is függhet attól sok, mert ellenkező esetben, hogy képes a különböző és egymástól eltérő hitvallásokat egyeztetni, mikor mindenik azt állítja hogy övé a helyes. A különbözők közül csak egy lehet igaz és ha ennek daczára mindenik belső meggyőződéssel állítja, hogy az ő hite boldogítja, megnyugtatja nem sok függhet akkor attól, ki mit hiszen.”

— „Kedves barátom! Ön összezavarja a fogalmakat” válaszoltam.

„Mert gondolja csak meg. A kik hajótörést szenvednek, ezek egyaránt bele kapaszkodnak egy darab fába, deszkába, ládába, mentő övbe s bármibe a mivel életüket megmenthetik, de azért ön se mondaná, hogy mindegy nekik akár mibe kapaszkodjanak. Egy darab vas, láncz, ércz nem hogy segítségükre szolgálna, de elmerülésüket okozná.

Ha egyszer valamely tárgy a vízszínen lebeg és el nem merül — bármily különböző lehet az, a hajótörött előtt mindegy életmentőül szolgál. A különböző hitvallásokban is mindenikben van több vagy kevesebb evangéliumi igazság.

Ezek közül az a valódi igaz és helyes a mely képes megmenteni.

„De uram én nem így értettem” válaszolt az én Tamásom.

„Így tekintve a dolgot át látom, hogy önnek némileg igaza van.”

„Figyeljen csak Tamás! ön be fogja látni, hogy én igazat mondtam”. Ugyebár, hogy akár miféle háf nem ér semmit ha az valami hatással nincs az emberre? Teszem fel ön azt hiszi hogy ha holnap elmehetne Budapestre a nagy hasznára válnék önnek, de ha még sem menne el, vagy nem mehetne el, ez a hite hasznáraszolgálna-e?”

„Nem, uram, úgy ez a hitem semmi eredménynyel nem volna rám. És még is mind azt hirdetik önök papok, hogy a hit üdvözít vagy is hit által üdvözülünk.”

„És ez igaz is.” „Oly igaz mint az, hogy élünk, mert eszünk.”

Hallgasson csak meg. Ma történetesen egy

olyan családnál voltam, a hol a kis fiu keservesen megsíratta ott létem alatt elpusztult madarát. A tegnap fogta a kis madarát az előszobában s be tette egy kalitkába. Ételt, italt adott neki, de a madár sem nem ett, sem nem ivott, hanem kétségbe esetten röpkedett kalitkájában, ha valaki közeledett feléje. Ma délutánra ma ott hevert életelenül, kalitkájának a fenekeén. Már most azt szeretném én tudni, miért nem akart az a madár sem enni, sem inni és miért röpkedett oly vergődve ha valaki közeledett hozzája, mikor egy más madár abban a kalitkában kedvére lakmározott volna, csicsergott volna s talán még az ön kezére vagy vállára is reá szállott volna?”

„Azt hiszem, szegény, nagyon meg volt ijedve.”

„Kétség kívül. De miért ijedett meg, hiszen vele csak jót akartak tenni?”

„Gondoltam azért, mert *nem bizott bennök.*”

Kétség kívül. Az egyik madár nem fél mert megtanulta, hogy az emberben mint jó barátjában bizhatik; a másik nagyon bizalmatlan volt, azért erősen félt. Ebben a tekintetben az ember szíve is olyan mint a madaré, nem lehet boldog *ha nincs bizodalma*. Isteni gondviselésbe vetett hit és bizodalom nélkül boldogtalan lenne az ember még az Isten személye mellett is most, mint ellenségtől félve tőle, miképen a madár is félt, hogy bántani fogják.”

Átlátom, Tiszteletes ur, hogy igaz a mit mondtott, hogy hitnélkül nincs számunkra mennyország és hogy azokban az igazságokban kell hinnünk, melyeket az isten a mi idvezítésünkre kijelentett.

„Örvendek, hogy ezt elismeri, de még jobban örvendenék ha azt hallanám hogy ön is hiszi ezen igazságokat és bizalommal viseltetnek a Jézus Krisztus, a bünösök egyedüli idvezítője iránt.”

„Hogy őszinte legyek: azt szeretném én is. Elismerem, meggondolatlan bünös ember voltam s bár mit megtennék szívesen, csak tudnék igazán hinni s általa idvezülni.”

„Kedves barátom! magának semmit nem kell tenni, az idvezítés az isten ingyen ajándéka. Most általam kéri jön és fogadja el.”

„Elfogadnám szívesen, de nem tudom hogyan”.

„Jön most a templomba s ott imádkozzék az istenhez, imádságában kérje bünéinek bocsánatját, kérje az ő szent lelkét, hogy a világosítja meg elméjét és vezérelje a Krisztushoz: kinél van az idvesség.”

Az én Tamásom az egész gyülekezetben a legbuzgóbban imádkozott azon napon.

Cs. Zs.

Hazai krónika.

1902. május 5.

Országgyűlés. *Április* 28-án a mekszikói állammal kötendő, ideiglenes kereskedelmi szerződést tárgyalták. Az ellenzék nem fogadja el, mert a kormánynak nem volna szabad Ausztriával 1907-ig közösen szerződést kötni. Csinálják meg az önálló vámterületet és akkor kössenek külön szerződést.

Következett *Április* 29-én a honvédelmi tárca költségvetésének tárgyalása. Az ellenzék nevében *Tóth János* Kossuth-párti erősen támadja *Fejérvári* hadügyminisztert, hogy a honvédséget már egészen beleosztotta a közös hadseregbe. *Szemere* Miklós azt ajánlja, hogy nálunk is hozzák be a czéllövészetet. A burok azért hadakoznak olyan sikerrel, mert már a gyermekek megkezdik a czéllövést. — *Április* 30-án. Gróf *Wilczek* Frigyes a kétévi katonai szolgálat mellett kardoskodik. — *Nessi* Pál és *Rákosi* Viktor függetlenségi szavazók szintén a nemzeti hadsereg mellett szállanak szóra. Nem szavaz meg — ugymond *Rákosi* — egy fillért sem ennek a hadseregnek, melynek szelleme német, zászlója a fekete-sárga, muzsikája a *Gotterhalte*. *Fejérvári* báró azt feleli az ellenzéki szónokoknak, hogy állításaikban sokszor túllőnek a czélon. Mert, hogy a honvédség szelleme magyar, arról *Nessi* Pál képviselő ur is bizonyosságot tehet, ki szintén a honvédségnél szolgált. *Tóth* János képviselő ur pedig ne

beszéljen a honvédség magyar szelleméről, mert ő a közös hadsereghez ment szolgálni. — Vezéreket adni a honvédségnek nem lehet, mert a törvény nem engedi. Az ellenzék előbb kerüljön kormányra és változtassa meg a törvényt. *Május* 1-én pompás kis vihar keletkezett a házban. *Rátkay* László függetlenségi képviselő arra hívta fel a magyar ifjúságot, hogy a *Gotterhalte* ellen tüntessen, még akkor is, ha a király jelen van. *Fejérvári* báró miniszter röktön felelt és azt ajánlja a magyar ifjúságnak, hogy ne hallgasson a *Rátkay* szavára, mert ő a képviselői sérthetlenség örve alatt könnyen beszél. A nagy zajban *Rátkay* kijelenti, hogy a legelső alkalommal tüntetni fog a *Gotterhalte* ellen és arra az időre lemond a képviselőségről is.

Ezzel aztán be is fejezték a vitát. *Május* 2-án, a pénzügyi tárca költségvetése került tárgyalás alá. *Kossuth* Ferencz, határozati javaslatot terjeszt be, hogy a kormány léptesse életbe a fokozatos adózást, hozzon az idegenek birtokszerzésére, egységesítse a só árát. *Lukács* László pénzügyminiszter azt feleli, hogy a másodosztályu kereseti adót ő se helyesli, s azt el is fogja törölni. Hasonlóképpen helyesli azt is, hogy a só ára egységes legyen. A boritaladó leszállítása, vagy eltörlése semmit sem segít a bajon, sőt, ha zavar állana elő az államháztartásban, az ellenzék éppen őt hibáztatná, hogy miért törölte el. Az adók igazságosabb rendezése már folyamatban van. *Május* 3-án tovább foly a pénzügyi vita és az ülés végén, *Pichler* Győző intéz interpellációt a miniszterelnökhöz, hogy miért engedik meg, hogy a trónörökösöt *Londoba* egy cseh és egy lengyel főúr is elkísérje. Ezzel csorbát üt-

nek a két állam önállóságán. *Szell* azt feleli, hogy Magyarországot gr. *Festetich* Tasziló fogja képviselni, de nem a nemesekkel, csehekkel egy csoportban, hanem külön. De, hogy ezenkívül a trónörökös mellett még kik lesznek, azt ő sem tudja. A kormánypart a választ tudomásul veszi. A vitát folytatják.

Idegenek Budapesten. Hazánk fővárosának magasrangú idegen látogatói voltak a múlt héten. Egyik *Naha* Vajoravud siami trónörökös, a ki tanulmányozás czéljából sorra járja az európai államokat. A másik *Shrubrole* Vilmos londoni tudós, a ki azért jött, hogy Erdélyben angol pénzzel gyárat alapítson. Erre a célra egy angol társaság hét és fél millió koronát szánt. Egy gyárat *Kolozsvárt* szándékozik felállítani.

Nemzetközi kiállítás. Budapesten május 3-án nyitotta meg *József* főherceg a nemzetközi kertészeti kiállítást. A kiállított magyar termékek kiállják a versenyt a külföldiekkel.

Krónikás.

Pápua díszben.

Mai képünkhöz.

Kevés az, a mit mai képünkről mondani akarunk. Édes testvére ez a múlt számunkban közölt emberevő pápuának. Ez egy ünneplő ruhába öltözött diszpápa. Öltözete, mint látszik, elég czifra és lehet, hogy éppen az ottani utolsó divat szerint készült; de az európai ember azért mégis maszkurának nézi. Mi is csak, mint a miveletlen, vad népek viseletét óhajtottuk bemutatni. A törzsfőnök kedves testvére ő, kit szeretettei különböző csecse-beccsekkel halmoznak el, melyet ő orrára, fülebe aggat és fűz. Nyakát pedig a megölt és talán élve elfogyasztott emberek fogaival díszíti: mint gyöngygyel. Milyen élet lehet ez? hiszen műveltségök, vallásos felfogások a legalsóbb

fokon áll. Mily messze áll ezeknek boldogságok, szerencsék, a Krisztusban megszentelt, az ő evangélioma által megvilágosított, keresztyén népek boldogságától? Bizony, a keresztyénség és annak isteni tanító mesterének tanítása szűli ujjá a népeket, az teszi Istenhez méltó teremtményekké. Megfizethetlen, áldásos munkát végeznek azok, kik életüket arra szentelik, áldozzák, hogy a sötétségben sinlődő vad népeknek a felemelő, boldogító, megszentelő evangéliumot elvigyék. Ő reájok és nehéz munkájokra kérjük szüntelen isten áldását, hogy mielőbb legyen meg fáradozásoknak kívánt gyümölcse, azaz jöjjön el e vad népekhez is istennek országa, mely az egész világ népét a tiszta keresztyén hitben egyesíti.

Világkrónika.

Románia a bevándorlók ellen. Romániában olyan törvényt hoztak, hogy csak azokat engedik ott megtelepedni, a kik 500 korona vagyont tudnak kimutatni. Ez a törvény talán a székely kivándorlásnak is némileg útját állja.

Francziaországban most folytak le a képviselőválasztások. A harczból, a kormányon levő köztársasági párt került ki győztesen.

Az angolok újabb háborúja. Nyugat-Afrikában az angolok már régóta hadilábon állanak a mohamedánokkal. Ujabbán fényes győzelmet arattak az ellenségén. Elfogták Kontagora tartomány királyát és meghódolásra bírtak 10 ezer embert.

Tömeges akasztás. Oroszországban a paraszt zavargások miatt közelebbről 20 embert akasztottak fel egymásután.

A bur parancsnokok május 15-én gyűlnek össze közös tanácskozásra, hogy a béke dolgában határozzanak. Az angol kormány újabbán ismét 10 ezer katonát és 2 ezer lovat szállított a háboru színhelyére. Így készül a béke.

Tüntetés a spanyol király ellen. Alfonz spanyol király nagykorúsítási ünnepélye alkalmából, melyet e hó 17-én tartanak meg, a köztársaság pártiak tüntető nagygyűléseket hívnak össze országszerte.

Egyházi élet.

Az azugai (Románia) kirándulás.

Mióta a Tömösi szorosban szétszórta élő református magyarok — Istennek különös kegyelméből — a Zsigmond Károly hétfalusi körlelkész ur által oly fenséges szellemben, oly igaz lelkesedéssel hirdetett evangelium gyümölcseit élvezik, alig volt még nagyobb, magasztosabb ünnepünk a mai ünnepnél.

A Felső-Tömösön és Predeálon felváltva tartott istentiszteletek alkalmával — melyeken néhány azugai és bustényi atyánkfia is résztvett — arra a szomorú tapasztalatra jutottunk, hogy Azuga és Bustény romániai községek ipartelepéin számosan élnek oly idegenbe szakadt véreink, hitsorsosaink, kik elszigeteltségük folytán semminemű lelki gondozásban, vallásos vigasztalásban nem részesülnek; kik szomjuhózzák ugyan az igazságot, sóvárogják az igét; de a földi élet terhes gondjai által lenyűgözve, szellemi táplálékot sehonnan nem nyernek, nem kapnak; halottaikat az oláh pópák vezetése mellett maguk énekelik el, gyermekeiket azok által kereszteltetik meg s az Uri szent vacsorával évek hosszú során át nem élnek, mert hisz nem élhetnek.

Szomorú kép ez, de megdöbbentő igazság!!

Isten lelkétől vezéreltetve — az oláhok husvétjának II-ik napján, midőn a gyárak kéményei nem füstöltek, midőn a 70—80 főnyi szorgalmas, de idegen kenyérre szorult, idegenbe bujdosott szegény magyar is pihent, felkerestük őket szegényes kunyhóikban, idegen otthonukban.

Az azugai előjáróságtól előzetesen nyert engedély alapján összegyűltünk mintegy nyolczvanan a Székely József — sajnós immár „Secselianu“-vá és görögkeletivé átkeresztelkedett, de egykor még ev. ref. kivándorolt magyarnak házába, a hol a hívek összeírása, a konfirmálandók számbavétele és a presbiterek megválasztása után, érdemes lelkipásztorunk lendületes szavakkal üdvözölte az összegyűlteket, ismertette velük átrándulásunk, nemes törekvésünk célját s a gyűlésnek mintegy vallás-erkölcsi szinezetet adva, elénekeltük egy szívvvel, egy lélekkel a XV. dicséretnek 2. első versét.

Most a mozgalom jeles vezére, lelkes vezetője, a mi aranyos száju lelkipásztorunk, Zsigmond Károly tiszteletes ur lépett előre s szépen átgondolt, magas szárnyalásu, vallás-erkölcsi és hazafias beszédet intézett a reménységünk fölött nagy számban megjelent hallgatóságához, lelkükre kötve, hogy Istenhez, szent vallásunkhoz és drága magyar hazánkhoz itt az idegen földön is mindhalálíg rendületlenül hívek maradjanak, hogy szeressék egymást, ápolják a hazaszeretetet s térjenek vissza mielőbb oda, a hol egykor bölcsőjük ringott, hol atyáinknak, őseinknek sirjaik domborulnak — az édes anya kebelére; a mi kedves drága hazánkba, melynek minden rögét, minden halmát honfivér áztatta, honleányok könnye öntözte.

Leirhatatlan volt a hatás, melyet e valóban remek és hazafias tüzzel mondott beszéd előidézett s mindnyájunkon szent ihlettség vett erőt, midőn láttuk a nemes, a romlatlan lelkek felbuzdulását, a csillogó könnyek gyöngyeinek ragyogását, öregeknek és ifjaknak, a nőknek és férfiaknak szemében egyaránt; midőn hallottuk a szívek fenekéről fel-feltörő sok keserű sóhajt s láttuk azt a keserű harcot, azt az erős benső küzdelmét a kenyérért kibujdosott magyaroknak, hitsorsosainknak lelkében.

Valóban ünnep volt ez, fenséges és magasztos, megható és lélekemelő!

És most ismét ének következett s „Az Ur énnékem őriző pásztorom“ örökszép dallamának elhangzása után lelkész atyánkfia a „Vasárnap“ czimű, erkölcsnemesítő és hitet erősítő vallásos lapnak felkarolása és terjesztése ügyében mondott ismét buzdító, lelkesítő beszédet, melynek termékenyítő ereje, hogy mily nagy volt, igazolja azon körülmény, hogy 20 szegény család öt csoportba sorakozva, 5 példányt rendelt meg és így ezután már Bustény és Azugában élő véreink 6 példányból meritenek szellemi erőt, nyernek vallásos ismereteket.

Teljes volt a mi örömünk, igaz a mi ünnepelésünk, mert fáradságunkat siker koronázta és Isten megáldotta s azzal a boldogító, azzal a fölemelő tudattal távoztunk, hogy munkánk nem volt hiában való az Urban.

Felső-Tömös, 1902. évi április hó 28-án.

Kiss József.

A konvent. Április hó 29-én ült össze Budapesten a magyarországi öt egyházkerület legfőbb kormányozó testülete: az egyetemes konvent. Az elnöki széket Kun Bertalan, tiszáninneri ref. püspök egyházi- és br. Bánffy Dezső, erdélyi ref. egyház-

kerületi főgondnok, világi elnök foglalják el. Egyházi elnök buzgó imája után az új világi elnök, br. Bánffy Dezső azt igéri, hogy e fontos állásában tehetségét egyháza javára fogja fordítani. A tanácskozások rendén Szilágyi Dezső és Tisza Kálmán emlékeit jegyzőkönyvbe írtatják.

A közalap végrehajtó-bizottságának terjedelmes évi jelentését Kenessey Béla terjesztette elő, mely szerint a közalap-pénztár 1901-ik évi összes bevétele 479.350 K 39 fillér. Ebből befolyt az egyháztagoktól 158.626 K 65 fillér, záloglevelek szelvényeiben 90.600 K. A Jordán-alap tiszta jövedelme 10.541 K 84 fillér, általános folyószámla kamatja 4591 K 28 fillér, a közalap államsegélye 20.000 K stb.

Az összes kiadás 277.812 K 74 fillér, tőkeamat segélyekben kiadatott ebből 6740 K. Átvezetett a tőkealap készpénz számlára 265.622 K 75 fillér. Pénztármaradvány 201.537 K 65 fillér. A közalap vagyona 2,391.800 K. A Jordán-alapé 296.910 K 16 fillér. Összesen 2,689.710 K 16 fillér. A vagyongyarapodás 225.800 korona.

Az öt egyházkerületben egyes egyházak felsegülésére 18.200 koronát szavaztak meg. Ebből az erdélyi egyházkerületben a következő egyházak nyertek segélyt: 1. Györgyfalva lelkészlaképitésre 1200. 2. Magyar-Hidegkut templomépítésre 1200. 3. Teke templomjavításra 1000. 4. Fel-Lényed lelkészlaképitésre 600. 5. Baróth templomépítésre 600. 6. Süket-Temeter-falva iskolaépítésre 500 K. 7. Völcsök templomépítési adósság törlesztésére 90. 8. Mező-Örményes templomépítési adósságtörlesztésre 50. 9. Hagymás-Bodon paplaképitésből származott adósságtörlesztésre 50. — Ime, a domestika áldása mint száll vissza a gyülekezetekre.

Lelkészőzvegy-árva-gyámintézet végrehajtó-bizottságának jelentését Petri Elek olvasta fel. Jelentéséből a következőket közöljük: A gyámintézet tőkéje 171.165 korona 84 fillér. 1901. évben 152 özvegy, 208 árva segélyezett 88.561 korona 45 fillérrel. Az 1902. évben 178 özvegy és 228 árva fog segélyeztetni 107.380 korona 30 fillérrel.

1902. költségvetés előirányoz 321.305 korona 73 fillért, a kiadás ugyanennyi. A vagyon 200.000 koronával szaporodnék ez esetben az 1902. évben.

A lelkészek nyugdíjintézetnek kérdésénél gróf Tisza István azt ajánlja, hogy ezt okvetlen meg kell teremteni, s ezt az újabb kiadást is fel kell venni azok közé a kiadások közé, melyeket az 1848. tr. cz. végrehajtása biztosítana az egyházaknak. Elfogadják.

Az 1848. évi XX. tr. cz. végrehajtásának kérdésében a zsinati előkészítő bizottság véleményét gr. Tisza István javaslatára odamódosították, hogy előbb rendezni kell az egyházi adózást, meg kell állapítani a szükségeket s azután kell kérni az államtól a segélyt. De úgy, hogy 10 évről 10 évre állapíttassék meg a segélyösszeg. Most már nincs más hátra, mint az, hogy végezzük a magunk dolgát, rendezzük az egyházi adózást, mert az 1848. évi XX. tr. cz. végrehajtása csak azután következik — ha az államkormány beváltja ígéretét.

Határozatba ment az is, hogy míg eme törvény-

czikk végrehajthatnék, kérni fogják az államsegély felemelését.

A vadházasságok meggátolásának kérdésében azt határozták, hogy a presbiteriumok szólíttassanak föl erélyesebb, buzgóbb munkára. Tehát ismét nem értették meg a konventi atyák, hogy a presbiteriumok nem képesek itt semmit tenni, mert nincs erő, hatalom a kezökben.

Ezután még több apró, iskolai és más ügyet tárgyaltak le. Végül kimondották, hogy októberben a zsinat előkészítése végett újabb konventi gyűlést tartanak.

Dohányzás a templomban. Az angol papok minden eszközt megragadnak, hogy a hívőket a templomba szoktassák. Az ájtatos embereknek a lehető legnagyobb kényelmet biztosítják. London egyik ismert lelkésze, Wilbeforce, a westminsteri apátságban, e czélból megengedte a templomba járóknak a — dohányzást. Es jól számított. A munkások most gyakrabban keresik fel az Isten házát, mint ezelőtt. Angliában a templomi dohányzás különben már nagyon régi szokás, s Wilbeforce most ezt csak fejlesztette. A történelem nagyon gyakran emlékszik meg arról, hogy a templomokban pipáztak a hívők és lelkészek.

Tiszteljük a jó angliásokat, de mi mégis azt mondjuk, hogy a templomi pipázás rossz szokás. A ki csak pipa füst mellett tudja és akarja hallgatni az Isten ígését, annak a vallásosságára nem sokat adunk.

Vegyes hírek.

Az őszi nagy hadgyakorlatokat az ország nyugati felében, a morva folyó mentén tartják meg. A király a hadgyakorlatok alatt Vasváron fog lakni.

Kossuth Ferencz, mint szakértő, Kossuth Ferencz a mérnöki tudományokban, s különösen a hidépítésben Európában az első szaktekintély. — Olaszországban ő építette a legnagyobb hidakat. A niluson építendő óriási nagy hidakra, az európai mérnökök elől, ő nyerte el a pályadíjat. A magyar kereskedelmi miniszterium most őt kérte fel, hogy a Dunán az esküttéri hidat vizsgálja meg.

„Jézus Krisztus közvetítésével.” Vakmerő családi eset foglalkoztatja a hódmezővásárhelyi rendőrséget. Bánfi Jánosné született Lakatos Erzsébet cigányasszony, Egető Sámuel gazdálkodótól négy esztendő leforgása alatt 20.000 koronát esalt ki azzal az ígérettel, hogy Jézus Krisztus közvetítésével két kocszi aranyat és ezüstöt szerez neki. Egyszer egy éjszakán meg is jelentette a gazda szemei előtt fehér lepedőbe burkolva, amely alatt természetesen egy cigány rejtőzött, a ki a nagy hatás kedvéért rakétát eregetett a levegőbe. Egető Sámuel 14.000 koronát kölcsön vett fel a takarékpénztárnál és birtokát annyira tuiterhelte, hogy most 11 gyermekével a tönk szélén áll. Sirva panasolta el esetét a rendőrségnél, a mely a család cigányasszonyt letartóztatta. Lakatos Erzsébet mindent tagad, bár más két följelentés is érkezett el-

lene. Jellemző, hogy a cigányasszonynak háza, lova, kocsija és bérelt földje van. Ime a babona áldozata!

Agyonlőtt bíró. Laza György görbedi bírót három bekormozott arcú ember megtámadta és ötször rá löttek. A bíró vérmérgezésben meghalt. A tetteseket megismerte, de nevüket nem mondotta meg, hanem azzal fenyegetődött, hogyha felkél, majd megtanítja. A vizsgálat foly.

Nagy idők tanuja. Nemeskéri Kiss Miklós negyvennyolcas honvédezredes tegnapelőtt Párisban meghalt. Az elhunyt 85 éves volt és a szabadságharcban jelentős szerepet játszott.

Szabadságszobor Debreczenben. Az 1848—49-iki szabadságharc emlékére Debreczen város közönsége díszes szobrot emeltet. A leleplezés augusztus 2-án, a debreczeni csata évfordulóján lesz.

Akaratlan halottégetés. Pakson egy Szepessy Imréné nevű jómodu özvegyasszony halt meg. Hozzá tartozói díszes ravatalra helyezték és a ravatal körül gyertyákat meggyújtották. A mint egy pillanatra magára hagyták a halottat, ezalatt a gyertyák meggyújtották a halott szemfedőjét, mitől a koporsóban levő vánkös és faforgács is tüzet fogott. Mire a szobába léptek, akkorára már a halott is a fölismerhetlenségig összeégett és a szobában levő butorzatot is csak nagy bajjal lehetett megmenteni a pusztulástól. Lám a fölösleges czeremonia milyen bajt okoz!

A mohácsi temető. 1526-ban volt a mohácsi csata a törökkel, midőn Lajos király menekülés közben a csele patakába esett. Ásatások alkalmával most rábukkantak a közös sirra, hova az eseteket betemették volt.

50 ezer koronás paripa. Gróf Pejacevich Albert versenyfutó lova a vasuti kocsiba megsérült és hasznavehetetlenné vált. A tulajdonos 50 ezer korona kártérítést kér az államtól.

Mennyi italt isznak az egyes országokban. Egy angol tudós kiszámította, hogy az egyes országokban mennyi ital esik, fejenként egy-egy emberre. Ime:

	L. Pálinka		Liter sör		Liter bor	
	1898	1899	1898	1899	1898	1899
Angolország	4.7	5.0	144.9	148.6	1.9	1.9
Oroszország	4.9	—	4.1	—	—	—
Norvégia	2.6	3.3	21.6	22.2	—	—
Svédország	8.1	8.6	50.9	—	—	—
Dánia	14.7	15.4	94.6	99.9	—	—
Németország	8.4	8.8	124.2	125.0	3.5	4.7
Belgium	3.6	8.1	207.0	213.0	—	—

Franciaország	9.4	9.2	25.0	27.0	112.0	113.0
Svájc	6.2	6.1	70.0	70.0	67.0	67.0
Olaszország	1.1	1.2	—	—	92.0	93.0
Ausztria	10.0	11.0	71.0	71.0	20.0	15.0
Magyarország	11.0	11.0	90.0	9.0	10.0	14.0
Románia	9.6	4.4	—	—	—	—
Egyesült-Áll.	4.4	4.9	60.7	60.6	1.3	1.5

Látható ebből, hogy a magyar embert pálinkaivásban csak a dánok mulják felül. Míg a legtöbb bort Franciaországban, a legtöbb sört Angliában isznak.

A nagypénteki ref. társaság. Hegedüs Sándorné elnökle alatt a nagypénteki ref. társaság múlt hetekben tartotta ez évi rendes közgyűlését. A közgyűlést Haypál Benő imádsága nyitotta meg, mely után előterjesztették Takács László ügyvivő gondnoknak a múlt évre vonatkozó jelentését. E szerint a társaság Erzsébet-háza, melyet az elzülött gyermekek megmentésére létesítettek, szép fejlődésnek indult; a növendékek folyvást szaporodnak, az évenkénti gyűjtéseknek is szép eredménye van s a társadalom minden rétege élénk érdeklődést tanúsít az egyesület emberbaráti intézménye iránt. A társaság tagjainak száma jelenleg 843. A közgyűlés a jelentést örömmel vette tudomásul s a választmányt felhívta, hogy tegyen javaslatot arra nézve is, mi történjék az intézetet elhagyó növendékekkel.

Pápai kitüntetés. A „római Szentszék” a nemrég lefolyt ifjúsági zarándoklat szervezéséért Pokorny Emánuel dr. budapesti vallás-tanárt, Fieber Henrik Szent Imre-kollegiumi prefektust, Miklós Alajos egyetemi hallgatót, a Szent Imre-Kör ifjúsági elnökét, Melles Tivadar, Tóth Kálmán, Schöner Ferencz, Ovenden Sándor egyetemi hallgatókat, mint rendezőket, továbbá Rakovszky Pál szatmári főgimnáziumi igazgatót a „Pro Ecclesia et Pontifice” érdemkereszttel tüntette ki. A kitüntetett egyetemi hallgatóknak Majláth Gusztáv gróf püspök adta át az érdemjeleket a rólok szólo oklevéllel együtt e hó 19-dikén a budapesti Szent Imre-körben. Így készíti a pápaság ezéjaira a jövő nemzedéket s hogy minő sikerrel — fájdalom — már nagyon is látszik.

Szerkesztő postája.

Olvasóinknak. A 18. számban közölt bibliai kérdés helyes megfejtése: *Prédikátor VII. 4.* és *Példabeszédek XII. 13.*

Helyesen fejtették meg. Szabó F.-né (7), Barabás M. (4), Kiss A. (5), Borbély G. (1.)

A vasárnap olvasóinak. Bibliai kérdéseket, az eddig közölt alakban, lapunk olvasóitól szívesen vesszünk és a beküldők nevei alatt közölni is fogjuk. A kérdéseket felelettel együtt, e rovat vezetője címére tessék beküldeni.

Tudakozzátok az írásokat . . . János ev. V. 39.

Kalauz Biblia olvasáshoz a következő héten.

Vas. máj.	11.	Apost. esol. XXIV. Pál mindenkinek prédikálja Krt.
Hétfő	12.	Ezsaiás LXII. Az új testamentomi gyülekezet állapotja.
Kedd	13.	2. Mózes IV. A hit megjutalmazása.
Szereda	14.	Sámuel VII. Dávid templomot akar építeni.
Csüt.	15.	Példab VI. Tanítatik a ki másért kezes lett.
Péntek	16.	Prédikátor V. Az életnek boldogsága miben áll.
Szombat	17.	Zsolt. 25. Aki az Urat féli -- meg nem szégyenül.

* A ki **tíz bibliai kérdésre**, helyes feleletet küld be, annak lapunkat egy negyedévig **ingyen** megküldjük. Megfejtéseket (egy levelező-lapon minden héten szerdáig) e rovat vezetőjének: **Birtha József** címére (**Kolozsvár**, ref. theologia 5-ajtó) tessék elküldeni.

Keressünk feleletet a következő bibliai kérdésre.*

Hol van ez megírva, hogy Jézus a néphez hasonlatok nélkül egyáltalában nem beszélt?

Az írásnak magyarázatát meg ne utáljátok.

Pál lev. thessaló V. 20.